

שפוטים של ההייפ

דוד גורדון, לשעבר עיתונאי מחשבים, כולל באנשים ומחשבים, מאפיין את תפקידה המיוחד של העיתונות המקצועית, שקיבלה על עצמה את התפקיד של מבשרי ה"הייפ" הטכנולוגי להמונים ומה צפוי לעיתונות הזאת בעידן של "זנב ארוך" של כותבים ופרשנים

היינו אז קומץ של

מבשרים בשירות

מהפכה. היום המידע

נגיש וזמין והרשת

ענפה ומהירה - ויש

דמוקרטיזציה,

"זנב ארוך" של כותבים

ומדווחים. והעקומה?

עדיין תקפה, עדיין

מרוממת טכנולוגיות

לגבהים - על מנת

לשוב ולקטול ולהעביר

למקרה. ואלפי

הכותבים החדשים?

לטוב או לרע, עדיין

במידה רבה שפוטים

של עקומת ההייפ

הדפוס, הטלוויזיה והרדיו, מומחי התוכן והמינוח המקצועי איבדו מזמן את הבלעדיות. כולם חוגגים את הייפ, המתגלגל לאורך הרשת החברתית. הבשורות הטובות הן, יש גם אחרים, מומחים נלהבים עד כדי כפייתיות, שחופש הדיבור המוגבר מאפשר לבשורות שלהם להגיע לציבור רחב מאי פעם, ואנחנו זוכים לביקורת מקצועית קשה ועמוקה, כנראה הרבה יותר משהיינו רגילים לה בעבר.

היינו אז קומץ של מבשרים בשירות מהפכה. היום המידע נגיש וזמין והרשת ענפה ומהירה - ויש דמוקרטיזציה, "זנב ארוך" של כותבים ומדווחים. והעקומה? עדיין תקפה, עדיין מרוממת טכנולוגיות לגבהים - על מנת לשוב ולקטול ולהעביר למקרה. ואלפי הכותבים החדשים? לטוב או לרע, עדיין במידה רבה שפוטים של עקומת ההייפ.

* דוד גורדון הוא כיום דירקטור לתכנון אסטרטגי בחברת אינטל העולמית. בשנות ה-90 היה חבר מערכת "מעריב", כתב ועורך לענייני מחשבים, תקשורת והיי-טק. לאחר מכן היה בין מקימי רשת אורנג' בישראל וניהל את מערך השירותים הבינלאומיים שלה. הדעות המובעות כאן הן פרטיות ואינן מבטאות בהכרח את עמדת חברת אינטל.

הנכון. ריצת האמוק בשיא העקומה מזרימה משאבים רבים לכיוונים עתירי סיכון, אם כי מסעירי דמיון. "עקומת ההייפ" היא למעשה תיאור של התנהגות מדיות ההמונים ביחס לטכנולוגיה. יש בפורמולה הזאת הרבה חן, שמכלכל את עניין הציבור בנושאים משמימים לכאורה. גם מי שסבור שמדובר בתופעה שלילית חייב להודות, שמדובר ברע הכרחי שמלווה את התעשייה זה עשרות שנים.

גם אני עבדתי בשירות עקומת ההייפ. עד היום אני קצת מכה על חטא ונוזכר בנוסטלגיה כיצד שפכתי אלפי מילים על מחשב הניוטון של אפל, על 66 הלוויינים של רשת אירידיום, על מחשב הרשת של סאן או על הרשת הסולרית של גיאטק, שתרשת את העולם. בשנות ה-90 העליזות, כששימשתי עורך וכתב לענייני מחשבים, תקשורת, היי-טק וכל מיני טכנולוגיה - חלשתי על תחום עצום, שתפח לנגד עינינו - מחשבים, תקשורת, אינטרנט, קנייה נבונה, מהפכת התקשורת הסולרית, תעשיית הסטארט-אפ - כל מה שדרש ידע טכנולוגי ושאף אחד לא הבין בו. יחד עם עמיתי, היינו בתקופה היא סוכנים של מהפכת האינטרנט.

באותם ימים שלטנו, קבוצה נבחרת של עיתונאים, על מבוע המידע, בהתבסס על שקי דואר של מקורות מודפסים, ביקורים בתערוכות וסדרה מתמשכת של ראיונות עם שועי עולם, כמו ביל גייטס, מייקל דל, ג'ון סקאלי, סקוט מקגילי ואחרים. כיום, עידן "הבלוג שכל אחד יכול לפתוח", מביא עמו בשורות טובות ורעות - רבים מהמסקרים את הטכנולוגיה הם מומחים מטעם עצמם - עיתונאי

יסטורית, לעיתונות המקצועית יש תפקיד מכובד מאין כמוהו, ובזוי למדי. העיתונות המקצועית נושאת את הבשורה, מלמדת ומחנכת; מתרגמת משפת הגיקים לשפת המשתמש, מסייעת לחלץ את היתרונות המעשיים של פריצות דרך טכנולוגיות. אבל העיתונות המקצועית היא גם "שפוטה" של נביאי הטכנולוגיה, טייקוני המחשב והתקשורת, מתעשרי ההיי-טק - אנחנו מתלהבים מהר, בעלי כושר שיפוט שטחי למדי, דלי אמצעים ומוטיבציה להעלות ביקורת אמיתית שהיא מעבר לקלות שימוש, יופי העיצוב או מחיר מופרז.

"עקומת ההייפ" של חברת הייעוץ גרטנר הבחינה יפה, שלטכנולוגיות באשר הן יש מחזור ייחודי - בתחילה, ההתלהבות מרקיעה שחקים; בשלב הבא - כגובה התלהבות כך עומק האכזבה. בהמשך, מתוך תהום ההתפכחות עולה אופטימיזם קל, המתגבר והולך ככל שמתברר שהטכנולוגיה בת יישום ויש לה אפילו שימוש שאנשים מוכנים לשלם עבורו. הטכנולוגיה השורדת היא זו העושה חיל עסקי ולמעשה יוצאת ממעגל ה"הייפ". חברת גרטנר מגדילה לעשות וממפה את הטכנולוגיות השונות על פני עקומת המחזור.

תופעת ה"הייפ" היא מרכזית בעולם ההיי-טק ומשמשת ביודעין ושלא ביודעין כנתון חשוב עבור מקבלי ההחלטות. מדובר בתעמולה חיונית על מנת לשכנע את מנהלי הטכנולוגיה שאסור להישאר מאחור, שהתחרות כבר שם, שהנושא ישם לחלוטין, ושקופה ענקית מחכה לזריז